

Tarana Karim, Azerbaijangoa Hernialden «Hemengoek ere hurbildu behar dute kanpotik etorri garenongana»

Batzuetan, halaxe datoz gauzak. Ostiralerako egin duzu hitzordua Tarana Karimekin, Tolosan, han baitabil eragin eta astindu aktibista azerbaijandarra, eta zenbait egun lehenago, galderak prestatzen ari zarela, hara non Mursegok bi kantu zabaltzen dituen, Oiongo herritarrekin batera eta elkarbizitza sustatzeko ondu duen diskoaren aurrerapen. Elkarriketara bidean, ezin ezpainenatik kendu egoerari propio jarria dirudien doinua: "Ni ez naiz zu / eta zu ez zara ni / baina biok batera bagara".

Danele Sarriugarte Mochales

@daneleSM

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Hasteko, zure burua aurkezteko eskatu nahi nizuke.

Tarana Karim naiz, azerbaijandarra, han jaioa eta hazia. 15 urte egin ditut Euskal Herrian bizitzen, ikasten, nire umeak hazten... Nire bizitzagatik edo jatorri ezberdina dudalako, egunerokoan borroka egitea eta estereotipoak apurtzea tokatu zait, beraz duela hainbat urte borrokalari bihurtu nintzen, kanpotar eta emakume bezala bereziki.

Zuzenbidea ikasi zenuen jaioterrian; horrek ba al du loturarik zure borroka-grinarekin?

Nik esango nuke nire borrokatzeko grina neure egunerokotik datorrela, beharretik. Zuzenbidea ikasi ala ez, horrek eragiten du, noski, badakizu zeintzuk diren zure eskubideak, baina pertsona bezala, momentu batean konturatzen zara gauzak ezin direla horrela izan, aldatu behar direla eta badagoela beste modurik gauzak egiteko.

Nolatan etorri zinen hona bizitzera?

Gazteagoa nintzen eta nire gizartean oztopo batzuk aurkitu nituen lan aldetik. Han nengoela, nire bikotekidea ezagutu nuen, eta hemengo zen. Donostiara iritsi nintzen, eta hortik jarraitu dut.

Zer oztopo aurkitu zenuen jaioterrian?

Azerbaijan, herri bezala, oso polita da: natura, kultura aberatsa... Turismoa egiteko, ederra da. Bertako jendearentzat, berriz, gero eta traba handiagoak daude; gaur egun diktadura bat da: ez daukazu askatasunik, internet kontrolatuta dago, komunikabideak itxi dituzte, gauzak egin nahi dituen jendea kartzelaratu... Nire garaian, lanera eta unibertsitatera sartzeko orduan, ustelkeria handia zegoen, eta okerrera egin du horrek ere. Dirurik ez badaukazu, ezin zara unibertsitatera joan ezta ametsetan ere; ofizialki publikoa da, doakoa, baina diruaren bidez funtzionatzen du denak. Hango jendearentzat oso zaila da bizitza.

Tarana Karim

Julfa, Azerbaijan, 1977

Ikasketaz abokatua da Tarana Karim; ostalaritzan eta itzulpengintzan jardun da besteak beste, eta gaur egun aktibismoan ari da buru-belarri. Bizitzak hala ekarri duelako, orain 15 urte Euskal Herrira etorri zenetik hainbat elkartetan ibili da boluntario, hala nola Caritasen eta Gurutze Gorrian. Orain dela hiru urte Ana Yurd izeneko emakume-elkartea sortu zuen, munduko emakumeak biltzeko, eta Tolosako Emakumeen Etxearen Aldeko Taldean ere badabil. Bi urte egin ditu SOS Arrazakerian lanean, eta, hori baino lehen, lau urtez aritu zen elkarbizitza bultzatzeko Bizilagunak proiektuan dinamizatzaile. Aisialdian, ipuinak kontatzen ditu: hura aditzeko aukera, Hernani Hitzetan jaialdian.

Zer moduzko bidea egin duzu hemen?

Iritsi nintzen hizkuntza jakin gabe eta niretzat oztopo handia izan zen. Lan egiteko garaian zorte ona eduki dut, baze- goen beti norbait ingelesez moldatzen zena, eta berehala hasi nintzen lanean. Iritsi eta lehen lau urteetan, lana eta etxea, horiek ziren nire guneak, baina gero umeak jaio ostean ez nintzen hain- beste aritzen kanpoan lanean, eta den- bora eman zidan hainbat gauzari buruz pentsatzeko. Parkera, liburutegira edo dendara joatean, konturatzen zara gi- zarteak nola hartzen zaituen. Jende as- kok espero du hemengoak bezalakoak bihurtuko garela, hemengoek bezala jokatu dugula: hori prozesu bat da, eta prozesu hori egin nahi izanez gero, akaso zure bizitza osoa behar izango duzu horretarako. Edonola ere nik argi daukat ez dudala hori nahi: ez dut inor bihurtu nahi, nik nahi dut nire bizitza bizi tokatzen zaidan bezala.

Nola hasi zinen hemengo gizartean zeure tokia egiten?

Filtro moduko batzuk jartzen dizkizute: lehen, euskara zen filtro bat niretzat. Bertako pertsonak bildu ohi diren le- kuetan, kanpoan geratzen zara. Ni hasi nintzen pentsatzen ea nola sar ninte- keen toki horietan, zeren gizarte hone- tan bizi naiz, baina badirudi ez nagoela. Umeak pixka bat hazitakoan hasi nin- tzen Tolosako Udalak antolatzen zituen egitasmoetan parte hartzen, nire iritzia ematen... Gizarteko kidea naiz eta nahi dut dagokidan toki horretan egon, eta kontuan har dezatela nire iritzia.

Euskara ikasi zenuen, filtroa pasa zenuen, eta gero...

Euskaldunak biltzen diren lekuetara iri- tsi nintzen, eta hasieran harrিতта be- giratzen zidaten, baina gero ikusi dute hainbat gauzetara joaten naizela, eta ohitu egin dira. Egitasmo askotan na- bil, saiatzan naiz parte hartzen eta nire kolektiboaren iritzia eramaten. Udalek esaten dute berdintasunaren alde dau- dela, bai, baina bertakoei ematen zaiz- kien aukerak agian kanpotarrei ez diete balio, beste behar batzuk dauzkagula- ko. Kanpotik etorritako emakumeek ez daukate hainbesteko sarerik eta hainbat egoeratan beste behar batzuk ditugu: hori kontuan hartu behar da politikak egiteko garaian. Bestalde, udalak edo el- karteek gauzak antolatzen dituztenean

ez dute kontuan hartzen beste gizarte batetik datozen pertsonak beste errit- mo bat daukatela: denontzako egitas- moak antolatzen dituzte eta esaten dute kanpotarrak ez direla joaten. Tira, agian kanpotik gatozenok ez ditugu gauzak horrela egiten: joan zaitez beraiengana, galdetu, ezagutu...

Azkenaldian Europako hainbat hiritan gertatu diren erasoen ondoren, alderik igarri duzue?

Gaia okerrera doa. Musulmanak atera gara esanez eraso horiek egin dituzten pertsonak ez direla musulmanak baizik eta terroristak, eta uste dut horregatik gauzak argitu direla gizarteko arlo bat- zuetan behintzat, baina sare sozialetan, adibidez, egurra ematen digute ezker- es- kuin. Gainera borrokan ari garen emaku- meoi topikoak botatzen dizkigute, musul- manei eta matxismoari buruz: ez ditugu zertan halakoak onartu, baina nik ez diet halako pertsonen azalpenik eman nahi. Ulertu nahi baduzu nik zer egiten dudan,

gustura azalduko dizut. Baina nahi dut hurbiltzea, ni neu hurbiltzen saiatzan nai- zen bezala euskal ohituretara. Bi alde- takoa izan behar du ahaleginak, hemen- goek ere jarri behar dute interesa.

Gogoan duzun egoera desatseginik?

Adibidez, behin ertzaintzara joan nin- tzen, nire etxean lapurrak sartu zirela- ko, eta ertzaina hasi zitzaidan galdetzen ea bizi nintzen etxe hori alokatuta ote neukan, eta ea diru-laguntzarik jasotzen ote nuen, zeren hala izatekotan alokai- ruarena aitortu beharra neukan... Esan nion ogasunarekiko betebeharrak ondo beteak neuzkala; eta gainera, ertzain- tzaren lana ez da hori: ni salaketa jartze- ra joan nintzen, lapurtu egin zidatelako. Baina zapia daramadanez eta abizen ezberdina daukadanez... Etxeberria edo Aranburu bat joango balitz, ez liokete halakorik esango. Hala ere, horrelako esperientziek, eta ez bakarrik nireek, ingurukoenek ere, tresnak ematen diz- kizute, halakoak gertatzen direnean zer

Zenbat buru, hainbat aburu

“Gure testua, Korana, gizonen interpretatu dute, eta begiratzen baduzu nola bizitzen den islama Iranen, Turkian edo Indonesian, ez dute berdin egiten: liburu bakar batetik baldin badator dena, zergatik da hain diferentea? Interpretazioak direlako. Adibidez, feminismo islamikoan dabilzan emakumeak, arabiera ondo ezagutzen dutenak, Koran originala ari dira ikertzen, genero-perspektibarekin, luparekin. Nik ez dakit arabieraz, baina hizkuntza horretan hitz batek hainbat esanahi izan ditzake: gizonen, gehien interesatzen zaizkien esanahiak hartu dituzte, eta horri beste ikuspuntu batetik ere begiratu behar zaio”.

egin jakiteko. Halako egoeretatik ikasi egiten duzu, eta badakizu non jarri behar dituzun mugak.

Halako bizipenak beste batzuekin konpartitzea lagungarria al da?

Bai, gainera, beste emakume batzuek askotan kontatzen dute momentuan ez zutela jakin zer egin, eta orduan joaten gara elkarrekin, edo erantzuteko moduak aztertzen ditugu. Batzuek pentsatzen dute kanpotarrei edozer gauza esan dakiekeela, eta ez.

Diru-Sarrerak Bermatzeko Errentaren gaiak ere harrotu ditu hautsak.

Diru-laguntza hori edo beste edozein gauza kobratzeko baldintza batzuk bete behar dira: baldintza horiek betetzen badituzu eskubidea daukazu jasotzeko, eta kitto, berdin du nongoa zaren. Beste gauza bat da zenbait baldintza direla medio bertakoak kanpoan geratzen direla, laguntzak modu jakin batean antolatuta daudelako: hori ez da kanpotik etorri de-

naren errua. Gobernuari eskatu beharko litzaioke baldintzak aldatzeko edo laguntzak beste modu batean antolatzeko.

Hona etorri zinenez geroztik, askotariko lanak egin dituzu, ezta?

Kanpotar asko bezala, behetik hasi nintzen. Ostalaritzan ibili nintzen hasieran, eta 2003an hasi nintzen aktibismoan eta boluntariotzan, hona iritsi eta urtebetera, gehienbat kanpotarrak zebiltzan tokietan. Ostalaritzako lana 15 ordu da egunero, bizitza osoa pasatzen da han, baina tartea neukanean boluntario aritzen nintzen. Gero klaseak ematen aritu nintzen, ingeles eta errusierako hizkuntza-eskoletan, eta ondoren, Eusko Jaurlaritzak proiektu bat jarri zuen martxan, kanpotik etorritako umeentzat, eskolan lau hilabetez laguntza emateko: itzulpenak egin, azterketetan haiekin egon, medikura haiekin joan... Horretan aritu nintzen Gipuzkoako hainbat herritan, besteak beste Irunen, Andoainen eta Zizurkilen.

Iftar

“Iaz, Ramadan bitartean, iftar bat antolatu genuen kalean, meskitarekin batera. Jateko momentua da iftar: egunean zehar ez dugu jaten eta edaten, eta gaua heldzean egiten dugu. Plazan egin genuen eta alkatea ere gonbidatu genuen, jendeak ikus zezan zer den, beldurra baitaukate beti ea zer egiten ote dugun meskitan, ea magia egiten dugun edo zer [barreak]. Kalean egin genuen dena: errezatu, jan, hitz egin, zalantzak argitu... Beldurrak uxatu nahi genituen, batzuk nahiko urduri daude eta”.

MOYUA
HILETA ZERBITZUAK
*Zure momentu
zailetarako*

Tel.: 943783447 - 617442466
mmoyua@telefonica.net
Otañadi Gotzaina kalea, 27 - Oñati

**EKONOMIA SOZIAL ETA
SOLIDARIOA MASTERRA**

UPV/EHU DONOSTIA

PLAZA LIBREAK DITUGU

www.gezki.eus

UPV/EHUko Gizarte
Ekonomia eta Zuzenbide
Kooperatibaren Institutua

Instituto de Derecho
Cooperativo y Economía
Social de la UPV/EHU

LUAarkitektoak

hirigintza
hirigintza aholkularitza
udal planak
urbanizazioak
peritazioak
balorazioak
etxebizitza proiektuak
birgaitzeak
barne diseinua...

Río Arga Kalea 28, 31014 Iruña
Tel 948 13 26 97
lua@luark.com

tradebi

EB Traducciones Itzulpenak, S. L.

tradebi@tradebi.com

SOS Arrazakerian lan egiten duzu orain. Nola hasi zinen horretan?

Urte eta piko egin nuen motel lan aldetik, baina lanean gutxiago ibili naitzen garaian aktibatuta ditut emakumeen elkarte eta aktibismoa. Duela bi urte pasa hasi nintzen SOS Arrazakerian, eta hor lana eta aktibismoa batera doaz, ez da pastelak egiten aritzea bezala, horrelako lanak 24 orduz dituzu buruan eta bizitzan.

Zer lan-ildo jorratzen dituzu elkarte horren barruan?

Sentsibilizazioa jorratzen dugu, edozein diskriminaziori aurre egiteko, baina batez ere arrazakeriari eta xenofobiari. Arlo guztietan lantzen dugu: gizartean, erakundeetan, eskoletan... Nik proiektu hauek kudeatzen ditut: Bizilagunak proiektua, alegia bertako eta kanpoko familien edo taldeen arteko bazkariak; errefuxiatuei buruzko erakusketa, batez ere eskoletan lantzeko gaia; eta udaberriaz geroztik martxan daukagun beste egitasmo bat: "Emakume musulmana islamofobiaren aurka".

Zertan datza azken hori?

Emakume musulmanei prestakuntza-tailerrak eskaintzen dizkiegu islamofobia zer den ikusarazteko, zeren batzuek ez zuten ezagutzen: esaten ziguten gertatu zitzaizela hau, hori eta beste hura, baina ez zekitela hori islamofobia zenik. Oso emaitza onak bildu ditugu: maiatzean amaitu genituen tailerrak, eta

emakumeak, nolabait esan, esnatu egin dira, ekarpenak egiten hasi dira, parte hartu nahi dute... Hori beharrezkoa da. Ni neu bere garaian konturatu nintzen horretaz ari dira orain beraiek konturatzen: "Leku bat daukat gizartean, eta parte hartu behar dut, ahal dudanaren barruan". Guztiok ez dugu berdin parte hartuko gizartean, jakina, baina bakoitzak ahal duena emango du, eta dago-kiona hartuko. Uste dut gizartea hartu eta emaneko prozesu bat dela.

Nola uztartzen dira islamofobia eta genero-zapalkuntza?

Islamofobia musulmanen aurkakoa da, bai, baina emakumea zarenean okerragoa da, ahultzat hartzen zaituzte. Bartzuetan, emakumeei esaten diete gizonen esan ezin dietena. Gainera, esaten digute gizon musulmanek zapaltzen gaituztela. Behin, islamofobiari eta feminismoari buruzko tailer batean nengoela, bertako emakume batek hauxe esan zidan: "Zapila jartzera derrigortzen zaituztete, ea noiz askatzen zareten!". Tailer feminista batean zegoen emakume batek, pentsa! Hauxe erantzun nion: "Aizu, goizero nik neuk jartzen dut zapi hau, ez daukat inor etxean zapia jartzeko agintzen didanik". Askotan, zapiarekin, bertako emakume asko baino askeagoa naiz. Buru barruan daukagun askatasuna, horixe da kontua; mundua askatasuna, horixe da kontua; mundua nola ikusten duzun, zure bizitzaren jabe ote zaren... Horixe da askatasuna, eta ez zapi eramatea edo ez eramatea. ■